

Prosjekt for nordlandshest/lyngshest – hva har skjedd siden oppstart av prosjektet?

Birgit D. Nielsen

Oktober 2010

Prosjektet er et utviklingsprosjekt i Troms, i all hovedsak finansiert av Fylkesmannen og Innovasjon Norge i Troms, med støtte fra kommuner i Nord- og Midt-Troms, Norsk genressurssenter, Norsk Hestesenter og Nordland fylke.

Nord-Norsk Hestesenter (NNHS) eier prosjektet og prosjektleder er tilsatt der, men med kontor plass i Nordreisa.

Målet er kort sagt; Bevare og utvikle nordlandshest/lyngshesten, en nasjonal hesterase med lokal forankring i Troms og i Nord-Norge.

Nå har mer enn ett år av prosjektperioden gått og det er på tide med en orientering igjen om hvordan arbeidet går. Prosjektet er, som jeg skreiv sist, først og fremst et markedsførings- og bevisstgjøringsprosjekt. Det betyr at jeg i stor grad har valgt å bruke tida mi til informasjons- og påvirkningsarbeid.

Den økonomiske situasjonen ved Nord-Norsk Hestesenter er, og har så lenge senteret har eksistert, vært svært krevende. Situasjonen per dags dato er slik at styret ser at det må inn en betydelig økning av driftstilskuddet for at senteret skal kunne utføre de viktige nasjonale oppgavene som er pålagt senteret; nemlig å være et nasjonalt senter for nordlandshest/lyngshest og et kompetansesenter for hest i Nord Norge.

Norsk Hestesenter har tatt initiativ til å lage en rapport som ser på hvordan samarbeidet mellom de tre nasjonale hestesentrene kan utvikles, hvilke behov og muligheter de tre sentrene har, og hvordan de tre sentrene best mulig kan utnytte sine felles ressurser til beste for de tre særnorske hesterasene og for hest generelt. Rapporten er oversendt Landbruksdepartementet i september og for Nord-Norsk Hestesenter håper vi den vil bidra til at senteret kan fortsette sin drift og videreutvikle aktivitetene til beste for nordlandshest/lyngshesten og hest i landsdelen. Rapporten ligger på Landslaget sin side og vi oppfatter den som svært positiv for Nord-Norsk hestesenter sin del. Vi opplever at senteret er sett og beskrevet på en riktig måte og at arbeidet som gjøres der anerkjennes.

Arbeidet med Nord-Norsk Hestesenter sin del av rapporten og ikke minst kontakt med og forsøk på påvirkning av forvaltning og politikere og media i regionen har tatt mye av min tid. Dette er på en måte aktiviteter som hver for seg ikke syns, men dersom det kan bidra til at Nord-Norsk Hestesenter kan fortsette å eksistere, har vi vurdert det slik at det har vært verd å bruke tid på dette. Arbeidsinnsats i forhold til dette har jeg sjølsagt ikke vært aleine om – vi er flere ved senteret som har lagt ned mye tid og energi for å forsøke å sikre fortsatt drift ved Nord-Norsk Hestesenter. Vi mener det har svært stor betydning for utvikling og bevaring av

nordlandshest/lyngshest. Jeg er innstilt på å fortsette å bruke en god del av arbeidstida mi til dette arbeidet.

Det er viktig å si i denne sammenhengen at aktiviteten ved Nord-Norsk Hestesenter er svært god. God og riktig kompetanse blant de ansatte, gode, innlånte nordlandshest/lyngshester som markedsfører rasen på en super måte hver eneste dag. Senteret har stort sett fulle kurs: for eksempel fire fulle nybegynnerkurs med unge ryttere under 10 år, dette er framtidens hestekjøpere! Vi opplever også en forventning fra hestefolket i regionen om at senteret virkelig er et kompetansesenter for vår hesterase og for hest generelt. Stor ære til de fantastisk flinke folk som har sitt daglige arbeid på senteret. Nå må vi bare krysse fingrene og jobbe godt, slik at senteret får den nødvendige finansieringa og kan fortsette å være betydningsfull for hesterasen vår. NNHS fikk seint i desember 2010 en hyggelig julegave fra Landbruksdepartementet – de fikk en engangsutbetaling av midler til videre drift av senteret, slik at NNHS kan fortsette sitt gode og viktige arbeid en stund til. Det er likevel helt avgjørende at Landbruksdepartementet innvilger langsiktige og tilstrekkelige tilskudd til drifta på NNHS.

Informasjon til regionens innbyggere generelt ser jeg på som viktig. Lokalavisene er gode medspillere, som jeg bruker så ofte jeg kan. De større avisene er tyngre å få til å ta tak i stoff om hesterasen, men det hender at vi får inn litt stoff der også.

Skoleelever er også viktige å nå med informasjon og jeg reiser på skolebesøk ved forespørsel. Trivelige opplevelser!

Jeg er nylig invitert av Tromsø kven-forening til Tromsø museum for å snakke om hesterasens finske aner. Hesten er jo sannsynligvis en god nordkalottblanding – slik som folket sjøl i regionen er.

Hestefolk generelt forsøker jeg å nå gjennom bladet Hesteliv. Der har jeg fått god kontakt med redaktøren, som er veldig opptatt av de særnorske rasene og gjerne trykker stoff om dem. Jeg vil oppfordre flere enn dere som allerede gjør det om å sende inn artikler og bilder til Hesteliv – det har betydning! Jeg forsøker også å bruke Norsk Hestesenter sin nettside og sender bilder og informasjon dit! De kan ikke produsere stoff om vår hesterase, men det kan vi!

Reiselivsnæringa i regionen kan på sikt bli en god medspiller for oss. Jeg kan ikke forstå annet enn at hesterasen vår må passe godt inn i omdømmebygging/merkevarebygging av regionen. Eiere av nordlandshest/lyngshest som ønsker å drive næring med hesterasen vil ha behov for tyngre markedsføring enn hver enkelt bedrift kan klare og vil ha klare fordeler av et samarbeid gjennom for eksempel det nye selskapet Nord Norsk Reiseliv. Dette er også et langt lerret å bleike, men når regionens reiselivsfolk har hørt det ofte nok og lenge nok at nordlandshesten/lyngshesten er viktig å satse på, vil de ta det inn over seg. Det er gledelig å høre at flere med utgangspunkt i vår hesterase satser på turisme. Dette har jeg stor tro på. Gjester som kommer til vår landsdel og til vårt land vil oppleve lokal kultur – de kommer ikke til Nord-Norge for å ri på tur i det Nord-Norske landskapet på araber, eller sportsponni – egentlig ikke islandshest engang. De vil ha noe spesielt – og tenk; vi har en helt egen hesterase. Det er det faktisk ikke alle som har!

Markedsføring av nordlandshesten/lyngshesten vil kunne få et løft dersom vi kan si mer konkret om opprinnelse. Jeg jobber derfor i forhold til flere ulike miljøer for å se om vi kan få noen akademikere til å gripe fatt i utfordringene.

Samarbeidet alslaget i Troms har etablert med Russland (se omtale annet sted i bladet) kan gi oss noen svar om opphav og røtter både fra russisk side og gjennom å bidra til å etablere et samarbeid med Norges Veterinærhøgskole.

Foredraget på Tromsø museum har bidratt til en kontakt med en Nord-Norsk hesteinteressert arkeolog som gjerne vil gjøre et større arbeid om nordnorsk hest. Dette kan gi oss kunnskap som vi kan få stor glede av!

Jeg har også fått kontakt med andre institutter ved universitet som vi kan dra veksler på dersom vi mener det vil være klokt å gjennomføre et omdømmeprojekt for rasen og hvor vi kan prøve og "selge inn" ideer til masteroppgaver som tar for seg opprinneshistorier eller andre temaer vi mener kan være nyttige for nordlandshest/lyngshest. Vi lever i historiens tidsalder – de gode fortellingene vil være viktige i vår markedsføring av rasen, de bidrar til å skape bilder hos folk – gode bilder som gjør at de har lyst til å bruke og eie en sånn hest.

Vi har også vært i dialog med ulike forskningsmiljøer – noen kontakter kommer det noe ut av – andre ting blir noe av seinere eller renner ut i sanden.

Gode fotografier er også viktige og nødvendige i vår tid, det er ikke nok med de bildene som skapes i hodene til folk, så jeg jobber for å få til en finansiering av et fotoprojekt som skal dokumentere hestens liv i regionen i dag.

Andre visuelle signaler er også viktige og Nord-Norsk Hestesenter trenger en tydeligere visuell profil. Det skal være tydelig at man er kommet til et nasjonalt senter for en særnorsk rase når man kommer dit – arbeid med finansiering pågår.

Med andre ord; det går litt tid til prosjektsøknadsskriving også!

Undersøkelse: en del av dere som eier nordlandshest/lyngshest i Nord Norge vil få et spørreskjema fra meg i posten. Jeg skal gjøre en undersøkelse om hva hestene brukes til og om bruken er i endring. Verdien av undersøkelsen avhenger av at vi får en høy svarprosent og dersom den skal kunne si noe om utviklinga, må den gejntas etter en periode. I første omgang er oppfordringa: veldig flott om dere kan ta dere tid til å svare på undersøkelsen.

Jeg kommer også til å ta kontakt på telefon til en del eiere av nordlandshest som har forholdsvis mange hester for å be om et lengre intervju hvor jeg ønsker å få vite mer om og eventuelt hvordan hestene inngår i næringsvirksomhet. Jeg håper at dere vil være positive til å delta i denne undersøkelsen!

Avslutningsvis

Jeg ser med stor glede på innsatsen mange entusiaster gjør for hesterasen vår; bruker hesten, viser den fram, snakker om den, publiserer bilder, jobber i organisasjonen vår, stiller på utstilling, dømmer på utstilling og konkurranser, avler og trener hest, jobber med den, ja kort sagt; lever for og med nordlandshest/lyngshesten. Uten dere hadde hesterasen bare vært en utstoppa figur på museum. Nå er den en levende kulturbærer som har i seg våre forgjengeres historie, gir oss som lever med den i dag økt livsglede og livskvalitet og hesten er samtidig en ressurs for kommende generasjoner.